

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 164/2026-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-15C/16/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. februára 2026 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu v napadnutom konaní (pôvodne konanie vedené Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 15C/16/2023). Sťažovateľ navrhuje priznanie finančného zadosťučinenia 6 000 eur, ako aj uloženie príkazu mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ je stranou v napadnutom konaní v procesnom postavení žalobcu, ktorý sa proti žalovanému žalobou z marca 2023 domáhal ochrany osobnosti. Vo veci rozhodol mestský súd rozsudkom z 1. júla 2024 tak, že žalobe vyhovel v celom rozsahu a zároveň priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (citovaný rozsudok mestského súdu nadobudol právoplatnosť 21. augusta 2024).

3. Uznesením mestského súdu z 25. februára 2025 bola žalovanému uložená povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 33 eur pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku. Proti uzneseniu mestského súdu z 25. februára 2025 podal sťažovateľ 15. júna 2025 sťažnosť, ktorou navrhol priznať mu 584,13 eur ako náhradu trov konania. O predmetnej sťažnosti nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta celkovú dobu konania vo svojej veci, keď od podania žaloby (marec 2023) uplynuli takmer 3 roky, pričom konanie nebolo skončené. Meritórne rozhodnutie bolo vydané po 1 roku a 4 mesiacoch od podania žaloby, pričom táto dĺžka nebola zapríčinená zložitou veci ani náročnosťou dokazovania. Rozhodnutiu predchádzali dva zbytočne odročené pojednávania, čo predstavuje zbytočné prietahy. V súčasnosti mestský súd už takmer 2 roky rozhoduje o výške náhrady trov konania.

5. Nesústredenosť mestského súdu sa prejavila v decembri 2025, keď neracionálne zasielal sťažovateľovi a žalovanému potvrdenie o registrácii sťažovateľa v registri advokátov Slovenskej advokátskej komory. Doručovanie uznesenia o sume náhrady trov konania trvalo takmer 3 mesiace.

6. S prihliadnutím na celkovú dobu konania, nečinnosť, ako aj nekoncentrovanú činnosť mestského súdu a skutkovú a právnu jednoduchosť prejednávanej veci sťažovateľ navrhuje priznanie finančného zadosťučinenia 2 000 eur za každý rok trvania konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka zbytočných prietahov v napadnutom konaní, ktoré nie je skončené ani po troch rokoch od podania žaloby, pričom v súčasnosti rozhoduje mestský súd o sťažnosti podanej proti rozhodnutiu vydanému vo veci výšky náhrady trov konania vyšším súdnym úradníkom.

8. V úvode tejto časti rozhodnutia ústavný súd konštatuje v reakcii na skutočnosť, že sťažovateľ je advokátom, že netrval na jeho zastúpení v konaní o ústavnej sťažnosti v súlade s § 34 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Vzhľadom na namietanú existenciu zbytočných prietahov pri rozhodovaní o sume náhrady trov konania ústavný súd akcentuje, že pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. V tomto kontexte preto akcentuje rozsudok ESLP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok z 28. 6. 2016, sťažnosť č. 65302/11), ktorým ESLP okrem iného rozhodol, že dĺžka konania nespĺňala požiadavku primeranej lehoty podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to aj napriek skutočnosti, že preskúmané napadnuté konanie v čase podania sťažnosti prebiehalo podobne ako v tomto prípade už len vo fáze týkajúcej sa trov konania. V bode 50 uvedeného rozsudku ESLP konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

11. Posudzujúc otázku, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky ESĽP vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, s'ťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, s'ťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie sporovej strany a (3) postup samotného súdu a prihliada sa pritom aj na význam konania pre s'ťažovateľa.

12. Pokiaľ teda ide o prvé kritérium, t. j. právnu a skutkovú zložitost' napadnutého konania, je potrebné dospieť k záveru, že konanie v uvedenej fáze (rozhodovanie o sume trov konania podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku) nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité (I. ÚS 315/2024, I. ÚS 87/2025).

13. Právoplatné rozhodnutie o trovách konania pre s'ťažovateľa má nepochybne subjektívny význam, z hľadiska judikatúry ústavného súdu, resp. ESĽP však nejde o konanie, pri ktorom je zvýšená požiadavka na rýchlost' konania.

14. Pokiaľ ide o kritérium správania s'ťažovateľa ako sporovej strany, ústavný súd konštatuje, že tento svojím správaním neprispel k predĺženiu napadnutého konania.

15. Prihliadajúc na kritérium postupu všeobecného súdu, ústavný súd akcentuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

16. Aj pri rozhodovaní o sume náhrady trov konania platí povinnosť všeobecného súdu rešpektovať základný princíp hospodárnosti konania (čl. 17 Civilného sporového poriadku), no podstatnými pre záver o existencii zbytočných priet'ahov sú z materiálneho hľadiska konkrétne okolnosti prejednávanej veci (I. ÚS 87/2025).

17. Ústavný súd ďalej prihliadol aj na rozhodovaciú prax a judikatúru ESĽP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach (celková) dĺžka súdneho konania na jednej inštancii v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 120/2018).

18. Zo zistení v podstatnom obsiahnutých v časti I tohto uznesenia vyplýva, že mestský súd vo veci určenia sumy náhrady trov konania rozhodol uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom po uplynutí 6 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti meritórneho rozhodnutia, pričom o s'ťažnosti podanej s'ťažovateľom proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom v júni 2025 nebolo do času podania ústavnej s'ťažnosti rozhodnuté (8 mesiacov). Rozhodovanie

mestského súdu o sume náhrady trov konania mierne presahujúce 1 rok síce možno hodnotiť ako nie optimálny postup smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, no, zohľadňujúc povahu veci, o ktorej súd prvej inštancie rozhoduje (výlučne výška náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, pozn.), a berúc do úvahy celkovú dobu konania vo veci (3 roky), ako aj skutočnosť, že v merite veci bol vydaný rozsudok po uplynutí 1 roka a 4 mesiacov (konanie v merite právoplatne skončené v auguste 2024), uvedený postup mestského súdu v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označeného základného práva sťažovateľa. Nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (m. m. II. ÚS 357/2021, I. ÚS 233/2023).

19. S prihliadnutím na už uvedené sa postup mestského súdu v napadnutom konaní týkajúci sa rozhodovania o výške náhrady trov konania aktuálne zjavne nevyznačuje takými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 422/2021, I. ÚS 163/2023), a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

20. Ústavný súd nad rámec už uvedeného dopĺňa, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik priet'ahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu